

**Інструктивно-методичні матеріали
для здійснення вибору закладами загальної середньої освіти проектів
підручників для 2 класу за фрагментами електронних версій їх оригінал-
макетів з кожної назви підручників та оформлення результатів вибору**

Конкурсний відбір проектів підручників для 2 класу закладів загальної середньої освіти (далі – Конкурс) здійснюється з метою забезпечення здобувачів початкової освіти новим поколінням підручників для закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) згідно з переліком, який затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2019 року № 1190 «Про проведення конкурсного відбору проектів підручників для 2 класу закладів загальної середньої освіти».

Відповідно до Положення про конкурсний відбір проектів підручників для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 березня 2018 року № 248, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 березня 2018 року за № 359/31811 зі зміною, внесеною наказом Міністерства освіти і науки України від 19 червня 2018 року № 660, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 червня 2018 року за № 740/32192, на II етапі до проведення Конкурсу долучаються ЗЗСО.

Електронні версії фрагментів оригінал-макетів підручників, яким за результатами I етапу Конкурсу пропонується надати гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» та беруть участь у II етапі Конкурсу, будуть розміщені в Електронній бібліотеці ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (далі – ІМЗО) у вільному доступі з 25 лютого 2019 року за посиланням lib.imzo.gov.ua у розділі «Конкурс підручників».

Для організованого проведення II етапу Конкурсу органам управління у сфері освіти необхідно забезпечити ознайомлення педагогічних працівників ЗЗСО з електронними версіями фрагментів оригінал-макетів підручників, які братимуть участь у II етапі Конкурсу, та заповнення ними спеціальної форми вибору електронних версій оригінал-макетів підручників (додаток 2).

Керівникам ЗЗСО необхідно провести у закладах освіти наради, на яких ознайомити членів педагогічного колективу з метою і завданнями, які перед ними поставлено.

Педагогічні працівники ЗЗСО з 25 лютого по 10 березня 2019 року ознайомлюються з фрагментами електронних версій оригінал-макетів підручників. Це здійснюється для того, щоб на 2019/2020 навчальний рік до

кожного ЗЗСО надійшли друковані примірники саме тих підручників для 2 класу, які будуть обрані цим закладом освіти.

Безпосередній вибір проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника здійснюють вчителі ЗЗСО, який схвалюється на засіданні педагогічної ради ЗЗСО, протокол якого підписують члени педагогічного колективу, які здійснили безпосередній вибір проектів підручників.

Звертаємо увагу вчителів початкових класів, керівників методичних об'єднань вчителів початкових класів, керівників закладів загальної середньої освіти на особливості підручників для 2 класу «Українська мова та читання» та «Я досліджую світ», які необхідно враховувати під час вибору проектів підручників. З огляду на те, що Державний стандарт початкової освіти реалізують дві типові освітні програми, у яких по-різному представлена інтеграція освітніх галузей, на конкурс подано два варіанти зазначених підручників.

Проекти підручників для 2 класу «Українська мова та читання» та «Я досліджую світ», що розроблені до типової освітньої програми авторського колективу під керівництвом Р. Б. Шияна, зорієнтовані на інтегроване розкриття усіх змістових ліній програми. Тому, відповідно до умов конкурсного відбору, на конкурс подано лише першу частину кожної назви підручника, за якою і здійснюється вибір.

Відповідно до типової освітньої програми авторського колективу під керівництвом О. Я. Савченко, змістові лінії мовно-літературної освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» і «Читання» або інтегрований курс цих навчальних предметів. З метою забезпечення зазначеної варіативності на конкурс надійшли проекти підручників, змістове наповнення яких структуровано за двома підходами. Перший підхід до структурування змісту передбачає розподіл програмового матеріалу між частинами за змістовими лініями: у 1-й частині подано матеріал з навчального предмета «Українська мова», у 2-й – з навчального предмета «Читання». Відповідно до умов конкурсу для вибору представлено обидві частини: проект підручника «Українська мова та читання», 1 частина (українська мова), проект підручника «Українська мова та читання», 2 частина (читання). Другий підхід до структурування змісту передбачає інтегроване розкриття усіх змістових ліній програми. Відповідно до умов конкурсу за такого структурування програмового змісту для вибору надається 1-а частина, яка містить матеріал і для уроків української мови, і для уроків читання.

Зазначені особливості стосуються й підручника з мовно-літературної галузі (мови та літератури відповідних корінних народів і національних меншин) для 2 класів з навчанням мовами національних меншин закладів загальної середньої освіти.

Проекти підручника «Я досліджую світ» у 2-х частинах, що надійшли на конкурс, також структуровано за двома підходами. Перший підхід до структурування змісту передбачає розподіл програмового матеріалу між частинами за освітніми галузями: у 1-й частині розгортається зміст

громадянської та історичної, соціальної та здоров'язбережувальної, природничої освітніх галузей; у 2-й частині – зміст технологічної та інформатичної освітніх галузей. Для вибору представлено проекти обох частин підручника «Я досліджую світ» у 2-х частинах. Другий підхід до структурування змісту передбачає інтегроване розкриття змісту 5 освітніх галузей (громадянської та історичної, соціальної і здоров'язбережувальної, природничої, технологічної, інформатичної). Вибір у такому випадку здійснюється на основі ознайомлення з 1-ю частиною підручника.

Підкреслюємо важливість і необхідність виваженого колегіального рішення щодо вибору проектів підручників відповідно до обраної школою типової освітньої програми, з урахуванням освітніх потреб учнів, запиту батьків, напрямків розвитку закладу загальної середньої освіти.

До 10 березня 2019 року ЗЗСО оприлюднюють протокол педагогічної ради на своєму веб-сайті.

Будь-яка зміна вибору ЗЗСО не допускається. Кожен факт зміни вибору ЗЗСО розглядатиметься на Колегії Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) під час розгляду питання про затвердження переліку підручників, що друкуватимуться за кошти державного бюджету.

Остаточне рішення про включення або не включення кожного з таких підручників до переліку підручників, що можуть друкуватися за кошти державного бюджету, ухвалюватиметься Колегією МОН.

Кожен педагогічний працівник ЗЗСО має право повідомити на «гарячу телефонну лінію» МОН (044)248-17-50, (044)248-21-61) чи письмово на поштову адресу МОН (проспект Перемоги, 10, м. Київ, 01135) або ІМЗО (вул. Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035) про вплив або бажання третіх осіб вплинути на його волевиявлення щодо вибору підручників чи про факт зміни волевиявлення вчителів (викладачів) ЗЗСО, у якому він працює.

З 04 по 10 березня 2019 року відповідно до цих інструктивно-методичних матеріалів ЗЗСО заповнюють спеціальну форму вибору електронних версій оригінал-макетів підручників (додаток 2) з використанням модуля прозорого вибору підручників на базі інформаційно-телекомунікаційної системи «Державна інформаційна система освіти» (далі – ІТС «ДІСО»), або будь-якого іншого програмного забезпечення, яке має Атестаційне свідоцтво та відповідає вимогам нормативних документів і може використовуватись для взаємодії з ІТС «ДІСО» (далі – СПЗ ВП).

Інформацію про СПЗ ВП для вибору електронних версій оригінал-макетів підручників можна отримати за посиланням <http://diso.gov.ua/support>, або скористатися вже встановленим програмним забезпеченням із переліку на <http://diso.gov.ua>.

У СПЗ ВП вибір та формування результатів вибору відбувається у вигляді спеціальної електронної форми. Після заповнення форми результат в електронній формі надсилається до ІТС «ДІСО».

Порядок дій ЗЗСО при створенні переліку вибраних версій оригінал-макетів підручників:

1. Відповідальному у ЗЗСО за оформлення результатів вибору підручників при першому встановленні СПЗ ВП необхідно отримати у відповідального в органі управління освітою, якому він підпорядкований, ключ для активації та скористатися ним. Заклади освіти можуть користуватися тими ж ключами активації, які вони отримували для формування та пересилки статистичної звітності.

2. Відповідальний у ЗЗСО у вікні «Первинні налаштування. Реквізити» меню СПЗ ВП перевіряє та при необхідності редагує назву ЗЗСО, код ЄДРПОУ, № закладу освіти в ІТС «ДІСО», поштову адресу, мову навчання, ПІБ керівника, номер телефону та електронну адресу свого закладу освіти.

3. Відповідальний у ЗЗСО переходить у розділ підручників у СПЗ ВП, обирає 2 клас у відповідному розділі меню СПЗ ВП та заповнює спеціальну електронну форму з кількістю підручників, вибраних цим закладом освіти.

4. Під час заповнення форми необхідно двічі натиснути на потрібний підручник у списку. Відкриється вікно редагування, в якому обов'язково обрати мову навчання підручника (у разі якщо даний підручник передбачається перекладати, буде відповідне поле з переліком мов, на які здійснюватиметься переклад), указати кількість примірників і розподілити 5 альтернативних підручників (на вибір ЗЗСО) з цього предмету у порядку пріоритету для даного ЗЗСО.

Альтернативні підручники, з урахуванням пріоритету, надійдуть до закладу освіти у випадку, якщо основний чи інший альтернативний підручник не увійде до переліку підручників, що можуть друкуватися за кошти державного бюджету.

У випадку, якщо заклад має потребу в підручникові кількома мовами, в цьому ж вікні необхідно натиснути на кнопку створення нової закладки. У новій закладці вікна редагування назв підручників можна буде обрати іншу мову перекладу підручників, кількість примірників для цієї мови та альтернативи. Після внесення всіх змін натиснути «Зберегти».

5. Після заповнення форми необхідно скористатися опцією для перегляду (натиснути кнопку «Перегляд» та перевірити правильність внесених даних), відправки (натиснути кнопку «Відправити»). На створений документ необхідно накласти електронний цифровий підпис АЦСК ПАО КБ «ПриватБанк» або АЦСК ІДД ДФС (далі – ЕЦП), а створену форму з результатами вибору підручників відправити на сторінку органу управління освітою, якому підпорядкований даний заклад освіти. Після відправки з'являється можливість роздруку форми.

У разі відсутності ЕЦП відповідальний у ЗЗСО у спеціальному вікні зазначає, що бере на себе відповідальність за внесені дані, та вписує свої прізвище, ім'я, по батькові.

Під час заповнення форми вибору електронних версій оригінал-макетів підручників у СПЗ ВП закладам освіти необхідно врахувати:

1. Форму вибору електронних версій оригінал-макетів підручників для 2 класу заповнюють ЗЗСО всіх форм власності, які здійснюють освітню діяльність на I рівні освіти.

Опорні ЗЗСО оформлюють вибір електронних версій оригінал-макетів підручників у тому числі й для своїх філій.

2. Кількість примірників кожного з підручників для 2 класу має відповідати реальному вибору ЗЗСО і визначається як кількість учнів у 1 класах та кількість учителів, які викладають у 1 класах даного закладу освіти, у 2018/2019 навчальному році.

3. Якщо в закладі освіти кількість 1 класів більше одного, то можна вибирати різні електронні версії оригінал-макетів підручників для кожного класу.

Проте, враховуючи досвід попередніх років, рекомендуємо рішенням педагогічної ради закладу освіти схвалити вибір по одній назві підручника з кожного предмета вивчення для цього закладу освіти.

4. Для класів ЗЗСО, в яких здійснюється освітня діяльність мовою національної меншини, вибирають підручники (крім мови і літератури відповідних корінних народів та національних меншин, української мови для ЗЗСО з навчанням мовою національної меншини) з представлених для вибору українською мовою.

5. ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин за побажаннями учнів та їхніх батьків можуть вибирати підручники з переліку для ЗЗСО з навчанням українською мовою.

6. Спеціальні ЗЗСО для дітей з особливими освітніми потребами, що використовують підручники для ЗЗСО, вибирають підручники лише з предметів, які є в Типових навчальних планах для відповідних нозологій.

Керівники ЗЗСО несуть персональну відповідальність за достовірність результатів вибору підручників та своєчасність їх оформлення.

До 10 березня 2019 року ЗЗСО оприлюднюють результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника на своєму веб-сайті електронному вигляді (pdf-формат).

До 10 березня 2019 року ЗЗСО передають результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника в паперовому та електронному вигляді (excel-формат) до органу управління освітою, якому вони підпорядковані.

У разі виникнення запитань ЗЗСО можуть звернутися до «Call-центру для допомоги вчителям під час конкурсного відбору проектів підручників» за телефонами (044)248-17-50, (044)248-21-61.

Якщо заклад освіти допустить помилку під час оформлення результатів вибору підручників, лист про скасування форми надсилати не потрібно. У програмі необхідно ввести відповідні корективи та повторно відправити форму. Увага після створення 11 березня 2019 року ОУО узагальненої форми внесення змін закладами освіти буде неможливе.

Органи управління освітою, яким підпорядковані ЗЗСО, до 11 березня 2019 року:

узагальнюють результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника, здійснені підпорядкованими їм ЗЗСО;

оприлюднюють на своїх веб-сайтах узагальнені ними результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника;

передають узагальнені ними результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника в паперовому та електронному вигляді (excel-формат) до органів управління у сфері освіти;

передають узагальнені ними результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника в електронному вигляді (pdf-формат) та результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника, здійснені підпорядкованими їм ЗЗСО в електронному архівованому вигляді (zip-формат) до ІМЗО на електронну адресу ouo.imzo@gmail.com.

Порядок дій користувачів органів управління освітою в системі ІТС «ДІСО» під час узагальнення ними результатів вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника, здійснених підпорядкованими ЗЗСО:

1. Відповідальний в органі управління освітою за оформлення результатів відбору органу управління освітою авторизується у системі за своїм логіном і паролем (у разі відсутності логіну та паролю, звернутися до відповідального за вибір та замовлення підручників в області).

2. Відповідальний в органі управління освітою за оформлення результатів відбору органу управління освітою на сторінці ОУО в розділі «ЗЗСО» обов'язково перевіряє наявність всіх підлеглих закладів освіти у системі (у разі відсутності одного чи декількох закладів, звернутися до відповідального за вибір та замовлення підручників в області).

3. Відповідальний в органі управління освітою за оформлення результатів відбору органу управління освітою в закладці вибору підручників системи ІТС «ДІСО» виставляє відмітки для кожного ЗЗСО, які мають створити форми з результатів вибору.

4. Відповідальний в органі управління освітою перевіряє наявність відправлених ЗЗСО форм з результатами вибору.

5. У разі, коли всі ЗЗСО надіслали необхідні форми з результатами вибору, відповідальний в органі управління освітою створює узагальнену форму. Увага, створення узагальненої форми заблокує можливість закладам освіти вносити зміни до своєї форми вибору!

6. Відповідальний в органі управління освітою накладає на створені узагальнені форми ЕЦП та відправляє їх до органу управління у сфері освіти, якому підпорядковане це управління.

Органи управління у сфері освіти до 12 березня 2019 року узагальнюють результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника, надіслані органами управління освітою, які їм підпорядковані, та оформлені ними в ІТС «ДІСО», а також оприлюднюють на своїх веб-сайтах узагальнені ними результати.

Органи управління у сфері освіти до 12 березня 2019 року передають узагальнені ними результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника до ІМЗО в паперовому (03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36, к. 301) та електронному вигляді (pdf-формат на електронну адресу 2018.imzo@gmail.com).

Порядок дій користувачів органів управління у сфері освіти у системі ІТС «ДІСО» під час узагальнення ними результатів вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника, надісланих органами управління освітою, які їм підпорядковані:

1. Відповідальний в органі управління освітою за оформлення результатів відбору органу управління освітою авторизується у системі за своїм логіном і паролем (у разі відсутності логіну та паролю, звернутися до відповідального за вибір та замовлення підручників в області).

2. Відповідальний в органі управління у сфері освіти перевіряє наявність відправлених підпорядкованими органами управління освітою форм з узагальненими результатами вибору.

3. У разі, коли всі підпорядковані органи управління освітою надіслали необхідні форми з узагальненими результатами вибору, відповідальний в органі управління у сфері освіти створює узагальнену форму.

4. Відповідальний в органі управління у сфері освіти накладає на створені узагальнені форми ЕЦП та відправляє їх до ІМЗО.

До 18 березня 2019 року узагальнені результати вибору, які надійшли від органів управління у сфері освіти, будуть оприлюднені на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО.

14 березня 2019 року узагальнені результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їхніх оригінал-макетів з кожної назви підручника, які надійшли від органів управління у сфері освіти, розглядатимуться конкурсними комісіями. За результатами цього розгляду конкурсні комісії сформулюють пропозиції щодо формування переліку підручників для 2 класу ЗЗСО, які можуть друкуватися за кошти державного бюджету у 2019 році.

Може так статися, що до переліку підручників для 2 класу ЗЗСО, які можуть друкуватися за кошти державного бюджету у 2019 році, не увійдуть окремі підручники, обрані даним ЗЗСО. У такому випадку до ЗЗСО надійдуть друковані примірники тих підручників для 2 класу, які обрані цим закладом освіти по пріоритету 2 (можливо 3, ...). Визначення остаточного переліку

підручників для кожного ЗЗСО у системі ІТС «ДІСО» відбудеться автоматично 18 березня 2019 року і вважатиметься потребою даного ЗЗСО в підручниках для 2 класу на 2019/2020 навчальний рік. Зробити зміни щодо назв підручників та їхньої кількості буде неможливо!

Відповідальному в органі управління освітою, якому підпорядковані ЗЗСО, необхідно 20 березня 2019 року повторно накласти електронний цифровий підпис (ЕЦП) на оновлену форму (потреба в підручниках для 2 класу ЗЗСО на 2019/2020 навчальний рік), роздрукувати її та надіслати в паперовому та електронному вигляді (excel-формат) до органу управління освітою, якому підпорядковане це управління.

Відповідальному в органі управління у сфері освіти необхідно 21 березня 2019 року повторно накласти електронний цифровий підпис (ЕЦП) на оновлену форму (потреба в підручниках для 2 класу ЗЗСО на 2019/2020 навчальний рік), роздрукувати її та надіслати до ІМЗО в паперовому (03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36, к.102) та електронному вигляді (pdf-формат на електронну адресу navchalna_kniga@ukr.net).
